

[Knud Lind]

res egne præmisser, de ønskede ikke at blive omdannet til nogle gelémennesker. Det fik de lov til, og siden har vi ingen som helst problemer haft med disse unge mennesker. Da jeg besøgte dem efter et par år, opdagede jeg, at der var sket en naturlig afgang, og der var kommet nye. Nogle havde skiftet motorcyklen ud med barnevogn, og der var kommet nogle nye til i stedet for.

Jeg er lidt bange for, når man ligesom vil presse noget ned over dem, både fra VS' og kommunisternes side. Det hele er samfundets skyld, og vi skal nu have nogle flere pædagoger, som lever af alt det.

Man har talt om opklaringsprocenten. Jeg kan gøre opmærksom på, at opklaringsprocenten er en af de ting, der er nogenlunde inflationssikret. Den ligger på sine ca. 30 pct. Alt andet stiger, men opklaringsprocenten holder så nogenlunde. Kriminalpolitiet i provinsbyerne, hovedparten af det, arbejder fra 8 til 16, og de kriminelle arbejder fra 16 til 8, så de har altså ikke den store mulighed for at mødes.

I forbindelse med det vil jeg gerne stille ministeren et spørgsmål angående de fællespatruljer, man en overgang havde tænkt sig mellem ordenspoliti og kriminalpoliti. Jeg nævner det igen, så det kan blive skrevet ned. Hvad er der blevet af de fællespatruljer? Jeg håber, ministeren vil undersøge det. Man har også talt om arbejde i stedet for straf. Jeg kan sige, at hvis man rigtigt undersøger det, så vil man opdage, at forsikringsselskaberne i meget stort omfang fratager erstatningskrav over for de enkelte. Det er så et spørgsmål, når man taler om arbejde i stedet for straf, om man kan finde noget samfundsnyttigt til dem.

Det, som ligger mig på sinde, er at sige, at de unge er altså ikke dårligere, end samfundet gør dem til. Skolelærere og pædagoger tjener penge på at gøre ungdommen til adfærdsvanskelige og sociale tabere, og VS og kommunister m. v. brygger videre på den samme surdej herinde i folketinget, hvor de også tjener en lille slat på det.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Bare ganske kort. Det er altid dejligt at få ros. Særlig overraskende, når den kommer fra hr. Wilhelms side. I forbindelse med konferencen på Amager bliver jeg nævnt

som værende atypisk for CD. Det ved jeg er en ros fra hr. Wilhelms side. Men jeg føler trang til at sætte tingene på plads. Som CDs ordfører på det socialpolitiske område tror jeg kun det er sket to gange, at jeg ikke har haft hele gruppen med mig, når jeg har været ordfører i socialsager.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om indtægtsfremgang for pensionister [af Tove Jørgensen (DKP) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 69. Fremsat 6/2 79).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Erling Jensen):

Det er vist ikke mere end ca. 1 måned siden, jeg i et samråd med folketingets socialudvalg meget nøje gennemgik de ændringer i pensionslovgivningen, der fik virkning fra 1. januar i forbindelse med første fase af udbetalingerne fra den sociale pensionsfond. Det beslutningsforslag, der skal behandles her i dag, er fremsat en uges tid før dette samråd. Forslaget er formentlig udfærdiget ud fra de mest ædle motiver, men det bygger – så vidt jeg kan se – på en fejlbedømmelse af de nye regler og deres samspil med de i øvrigt gældende pensionsregler og med skattelovgivningens gældende bestemmelser. Jeg går derfor ud fra, at forslaget i det mindste ville have fået en noget anden udformning, såfremt det var blevet udfærdiget efter mit samråd med socialudvalget.

Jeg skal af hensyn til dem, der ikke deltog i samrådet, kort repetere de vigtigste af lovændringerne. Fra den 1. januar blev der dels gennemført forhøjelser af pensionerne, dels blev der gennem den nye lov om boligydelse indført en ny boligstøtteordning for pensionister. Ved pensionsforhøjelserne fik alle enlige pensionister en årlig pensionsstigning på 588 kr., svarende til 49 kr. pr. måned, mens samgifte pensionister fik hver 1.380 kr. årligt, eller 2.760 kr. tilsammen, svarende for den

[Socialministeren]

enkelte til 115 kr. pr. måned. Den samlede årlige stigning i udbetalingerne til pensionisterne udgør ca. 1 mia kr. for staten, hvoraf ca. 300 mill. kr. vedrører den skattefrie boligydelse.

Når disse forbedringer ikke i alle tilfælde synes at være slået igennem set ud fra den enkelte pensionists synsvinkel, så skyldes det en lang række vidt forskellige forhold. Som nævnt har jeg tidligere gennemgået dette spørgsmål i socialudvalget, og jeg skal her indskrænke mig til at omtale nogle enkelte eksempler.

Ved beregningen af såvel pensioner som boligydelse spiller indtægter ud over pensionen som bekendt en rolle. Har pensionisten haft stigende ekstraindtægter, eller forventes der, hvad angår boligydelsen, en stigende husstandsindkomst i 1979, ja, så kan der, alt efter stigningernes størrelse, blive tale om en mindre forøgelse end forventet i pension og boligstøtte i januar 1979 sammenholdt med december 1978. Ja, ved særlig store stigninger i indtægterne kan der endda blive tale om, at der sammenlagt bliver udbetalt mindre til den enkelte pensionist i januar, end der blev i december.

Der er ikke noget nyt i dette. Også tidligere har man skullet tage hensyn til ændringer i indtægtsforholdene ved den årlige omregning af pensioner og boligstøtte. Det forekommer mig, som om forslagsstillerne helt har set bort fra denne forbindelse til ekstraindtægterne. Skulle man gennemføre forslaget nøjagtig efter dets ordlyd, sådan at der under alle omstændigheder skulle ske en forøgelse af den enkelte pensionists udbetalte pension og boligstøtte med 49 kr. om måneden fra 1. januar, så ville det især komme de pensionister til gode, der i forvejen er bedst stillet, nemlig de pensionister, der har indtægter ud over pensionen. Jeg går ud fra, at det ikke har været forslagsstillernes hensigt, men jeg lader mig gerne korrigere også på dette punkt.

Jeg skal herefter omtale forholdet til skatereglerne. For enlige pensionister uden ekstraindtægter over en vis størrelse er der som bekendt intet problem. Deres pension bliver ligesom tidligere ikke beskattet. Hvad angår enlige pensionister med indtægter ud over en vis størrelse samt ægtefællepensionister, kan ændringer i den kommunale skatteprocent og ændringer i beregningsmetoden for så vidt

angår personfradrag betyde, at pensionisternes samlede skattebetaling bliver noget større i 1979, end den ellers ville have været. Dette spørgsmål har ministeren for skatter og afgifter tidligere redegjort for her i tinget. Jeg skal derfor blot gentage, at den øgede beskatning hverken helt eller halvt spiser de generelle pensionsstigninger op.

Dette var et par eksempler på, hvad der kunne påvirke den enkelte pensionists forhold. Lad mig herudover blandt mange andre muligheder blot nævne, at også forhold som restskat, ændringer i personlige tillæg og betaling for hjemmehjælp o. lign. kan spille en rolle for den enkelte pensionist, når man skal sammenligne pensionistens økonomiske forhold i 1979 med forholdene f. eks. i 1978.

For alle disse eksemplers vedkommende gælder det imidlertid, at de principielt intet har at gøre med de ændringer af pensionslovgivningen, der fik virkning fra 1. januar. Det er derfor efter min opfattelse ikke korrekt af forslagsstillerne at antyde, at løfter ikke er blevet holdt.

Jeg kan i den forbindelse gentage, hvad jeg sagde under samrådet, at socialministeriet fortsat meget nøje følger virkningerne af pensionsændringerne. Det er således tanken at etablere et repræsentativt udsnit af oplysningerne i boligydelses- og pensionsregistrene til brug for ministeriets pensionsmodel. Herefter vil vi kunne fremskaffe en række detaljerede oplysninger om den isolerede virkning af lovændringerne på hele pensionsområdet, både hvad angår boligydelsen og hvad angår nettopensionen, dvs. bruttopensionen minus skat. Der bliver altså tale om en undersøgelse, der alene belyser de forhold, der er ændret på pensionsområdet pr. 1. januar 1979, uden hensyn til forhold som f. eks. ændringen af pensionsfradraget og de kommunale skatteprocenter eller individuelle forhold for den enkelte pensionist såsom omregninger, indregning af restskat, huslejeafhøjelser o. lign. Resultaterne af denne undersøgelse har jeg oplyst kan forventes at foreligge om ca 3 måneder.

Til slut vil jeg gerne medgive forslagsstillerne, at der med de nye regler jo ikke er sket nogen voldsom forbedring af pensionisternes økonomiske forhold. Der er tale om et lille skridt, men vel at mærke et skridt i den rigtige retning, nemlig mod en yderligere stigning i pensionisternes realindkomst. Der

[Socialministeren]

skal ikke herske nogen som helst tvivl om, at regeringen vil bestræbe sig på inden for det muligste rammer at fortsætte denne udvikling.

Med disse bemærkninger må jeg på regeringens vegne afvise det foreliggende beslutningsforslag.

Albertsen (S):

Det forslag til folketingsbeslutning, som det kommunistiske parti her har fremsat, tager udgangspunkt i den reform, som blev gennemført her pr. 1. januar, hvor et flertal her i tinget var enedes om, at det udspil, der dengang var kommet fra regeringen, skulle sættes i kraft den 1. januar. Det havde som samlet effekt en forøgelse af pensionisternes indkomster på ca. 1.100 mill. kr.

Der er ikke indtil nu fremkommet noget materiale, der fortæller, at dette beløb ikke vil blive brugt på den tilsigtede opgave. De erfaringer, man indtil nu har kunnet opsamle, må være af relativt begrænset karakter, alene af den grund at det drejer sig om en relativt kort periode.

Jeg mener derfor, det er alt for forhastet at drage vidtgående konklusioner i retning af det, der er anført i bemærkningerne til forslaget til folketingsbeslutning. Socialministeren har fremført nogle betragtninger med hensyn til de konsekvenser, det ville have, hvis man tænkte sig, at man vedtog den henstilling, der her er tale om. Det ville få nogle virkninger, som jeg ikke tror forslagsstillerne har tænkt sig.

Jeg kan sige ud fra egne erfaringer, at i de tilfælde, hvor kommunerne er blevet præsenteret for eksempler, hvor de pågældende har fået en ringere status, har kommunerne kunnet hjælpe – ud fra de muligheder, de har i form af de rådighedsbeløb, de råder over til at bistå de pensionister, der er særlig dårligt stillet. Hvor forudsætningerne derfor har været til stede, har de gjort det. Jeg kan sige, at i et område, hvor jeg har med tingene at gøre, har vi ca. 25.000 pensionister, og antallet af klager og henvendelser har været meget, meget lille. I langt de fleste tilfælde har det været muligt enten at forklare pensionisterne, at de konsekvenser, der var tale om, var acceptable – og af pensionisten blev opfattet som acceptable – eller at komme de pågældende i møde. Hvis fru Tove Jørgensen var blevet præsenteret for nogle af disse tilfælde,

så ville hun nok ikke have formuleret forslaget på den måde, som tilfældet er.

Den redegørelse, der er givet fra socialministeren, kan vi fra socialdemokratiets side tage til efterretning. Vi har klart forstået, at det er ting, man følger nøje fra ministeriets side. Hvis der, når der er gået nogen tid, bliver tale om konsekvenser som følge af lovgivningen her, som man ikke havde regnet med, vil det give anledning til en eventuel revision. Det må vi så henholde os til.

Derfor skal jeg fra vor side afvise forslaget.

Pilgaard Andersen (FP):

Jeg synes, det var interessant at høre denne redegørelse fra socialministeren, denne afkræftelse af forslaget. Jeg deler nu ikke helt socialministerens synspunkt, for der er virkelig problemer for vores folkepensionister.

Hele lovjunglen er simpelt hen uforståelig for vores folkepensionister. Det er helt korrekt, at vores folkepensionister i mange tilfælde er gået ned i indtægt. Det er – det er korrekt også – blevet afhjulpet, i mange tilfælde via socialudvalget, hvor vi af rådighedsbeløbet har givet et kontant tilskud.

Fra fremskridtspartiets side vil vi meget gerne være med til at forbedre vilkårene for pensionisterne. Det har vi også stillet forslag om adskillige gange. Men det er nok i en lidt anden retning, vi ønsker at ændre de ting. Vi mener, det er vanvittigt, at vi skal have samtlige folkepensionister inde i vort skattesystem og under boligsikring – med de forskellige muligheder for reguleringer, der følger hermed – og at de kan få tilskud til dit og dat.

Det er vi kommet med en hel klar løsning på i form af en forenkling. Det er nødvendigt, at vi forhøjer den skattefrie bundgrænse for at få dem ud af skattesystemet. Det er også noget, der er fremgået af vores ændringsforslag til finansloven. Vi mener, vi skal op på en 34.000 kr.s bundgrænse for hver enkelt pensionist. Det vil nemlig betyde, at vi i det nuværende system kan yde 2.700 kr. om måneden til den enkelte, og fra 1980 kan vi yde 3.000 kr.

Hele den forenkling, som vi anser for meget vigtig, vil give folkepensionisterne et system, som de kan leve med. Det er meget vanskeligt at finde ud af hele den lovjungle

[Pilgaard Andersen]

og hele den systemopbygning, som folketin- get efterhånden har makket sammen på det område. Det er klart, at det har ført til en lang række klager.

Socialministeren afviste de påstande, for- slaget er baseret på. Det var ikke rigtigt, sag- de han. Det er imidlertid stadig væk vores opfattelse, at man i enkelte tilfælde kan pille nogle folkepensionister ud, som kommunens sociale udvalg har været nødsaget til at hjælp- pe, for at de ikke skulle få mindre. Jeg anser det for meget, meget forkert, at de skal hjælp- ses på den måde.

Jeg vil meget gerne opfordre tinget til, at vi tænker på en forenkling i stedet for de lapperier, som vi har været vidne til.

Henrik Toft (V):

Der er ikke noget nyt i, at der fra kommu- nistisk side tages et initiativ over for en grup- pe pensionister. Derimod er det nyt, at det er netop den gruppe af pensionister, som vil være omfattet af dette forslag. Venstre ser meget gerne en forenkling af pensionslovgiv- ningen, så det kan blive betydeligt nemmere for den enkelte at forstå sin egen pensionstil- deling. Men dette forslag stiller bare en en- kelt ting firkantet op. Det går venstre imod.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Det konservative folkeparti kan ikke støtte kommunisternes forslag om en indtægtsfrem- gang for pensionister. Socialministeren har nu givet en redegørelse, og vi har haft et samråd i socialudvalget med socialministe- ren, hvor ministeren redegjorde for reformen, som jeg i parentes bemærket ikke så gerne vil kalde en reform. Jeg synes ikke, det var nogen særlig god socialreform, vi fik til ja- nuar, men vi skal da lige have lov til at se, hvorledes det hele virker i praksis. Derfor vil det konservative folkeparti ikke støtte dette forslag.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Jeg føler mig fuldt ud dækket ind af mini- sterens redegørelse. Spørgsmålet har jo været oppe i socialudvalget, og der er så absolut vilje til dér, når vi ser de samlede virkninger af pensionsreformen plus ændringen af skat- teloven, at tage spørgsmålet op.

Det er ikke sådan, at CD ikke vil medvir- ke til en indtægtsfremgang for pensionister.

Det vil vi vel alle sammen, men det må kome i den takt, der er lovet. Når nu forslaget kommer til behandling i socialudvalget, så vil jeg håbe, det kommer på et tidspunkt, hvor vi har det erfaringsmateriale, som mini- sterens har efterlyst. Så går CD også positivt ind i at se på, hvorledes vi kan forbedre de forhold, som er omtalt.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Dette forslag og ministerens kommentarer hertil viser klart, at der må gås anderledes håndfast frem, når vi nu skal drøfte næste led af pensionsreformen, for problemerne er jo mange. Et af de helt store er disse græn- ser, som vi arbejder med, på 5.600 kr. for enlige og 8.100 kr. for samgifte. Et andet al- vorligt problem – det er nok det, der har gi- vet anledning til forslaget her – er sammen- hængen med anden lovgivning. Det er helt givet, at den manglende forhøjelse af skatte- bundgrænsen – en forhøjelse, som var stillet i udsigt på det tidspunkt, da vi drøftede pensi- onsreformen – har været medvirkende til, at det er gået så galt, som det er for mange af vores pensionister. Jeg ved fra mange hen- vendelser, jeg har fået, at det drejer sig om en hel del.

Som ministeren også sagde her, har vi jo haft samråd om disse ting, og en nærmere gennemgang af, hvor galt det står til, skal vi have i udvalget, når nu oplysningerne kan fremskaffes. De er stillet os i udsigt inden for en overskuelig fremtid. Derfor undrer det mig, at fru Tove Jørgensen har fremsat dette forslag. Til gengæld finder jeg, at forslaget er udtryk for en optimisme, som jeg ikke er i besiddelse af efter at have arbejdet med disse ting i et stykke tid.

Jeg kan ikke tilslutte mig det, som det lig- ger, men jeg vil godt sige, at intentionerne i det er jeg enig i. Derfor må vi drøfte videre i udvalget, hvad vi kan gøre, når vi får disse oplysninger, som vi jo ikke har fået, men som vi har fået lovnin g på.

Grethe Philip (RV):

Efter at vi har hørt socialministeren rede- gøre for de konsekvenser, der ville komme af forslaget, må jeg sige, at jeg synes, konse- kvenserne går stik imod mine intentioner. I det hele taget mener jeg ikke, det er det rette tidspunkt til her i salen at drøfte en forhøjel-

[Grethe Philip]

se af pensionisternes pensioner. Vi ved, at der er et undersøgelsesarbejde i gang for at se, om kombinationen af de regler, vi netop har vedtaget på pensionsområdet, og reglerne i skattelovgivningen fører til, at nogle på urimelig måde rammes på deres pension. Når vi har set det, når vi har fået klarlagt det problem, så er tiden inde til at overveje, om der er nogle grupper dér, som vi skal hjælpe.

Men på dette tidspunkt må vi tage afstand fra forslaget.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti kan ikke gå ind for det foreliggende forslag. Vi mener, det er en lidt besynderlig, besværlig og måske, som det tidligere er nævnt, firkantet måde at ordne denne vanskelige sag på.

Vi ved, at der er nogle, specielt vel dem med ældre, dårlige lejligheder, der ikke har fået så meget ud af reformen, fordi boligydelsen er blevet anderledes, men så vidt jeg ved, har socialministeren også sagt, at man kan vælge imellem at få boligsikring og boligydelse.

Der er i bemærkningerne en udtalelse om, at pensionen burde gøres indtægtsbestemt for at fremskaffe et provenu, der kunne fordeles mellem de andre pensionister, der ikke har så stor indtægt, men folketinget har jo vedtaget noget andet.

Tyroll (VS):

Ved behandlingen af det, man kaldte pensionsreformen, men som altså havde et meget let indhold, vendte vi os meget imod den udformning, man havde givet den, fordi der var tale om, at man ikke gav dem, der først og fremmest trængte. Der var ikke tale om, at det f. eks. var over pensionstillægget, man ville give de penge, det ret begrænsede beløb, man havde afsat til en første del af pensionsreformen, som man kaldte det.

Disse synspunkter havde vi selvfølgelig gerne set imødekommet, men det blev de altså ikke.

Der var forskellige intentioner fremme ved behandlingen af pensionsreformens første del, som gik på en anden ordning, og da de ikke rigtig blev opfyldt, kan jeg sådan set godt forstå, hvad DKP vil med dette forslag, nemlig markere, at der er nogle, der måske direkte har fået indtægtstilbagegang som føl-

521 Ft

ge af forslaget, eller som ikke har fået den stigning, som man lagde op til de ville få, og som man lovede. Derfor vil vi da godt støtte forslagets fremsættelse her.

Jeg vil dog lige sige, at der er nok nogle punkter, hvor vi må tage en lille smule forbehold, idet vi må sætte spørgsmålstegn ved, hvad der er årsag til den indtægtsnedgang, der er sket efter den 1. januar for nogle pensionisters vedkommende. Det kan være, vi kan få en bedre forklaring på dette via DKPs forslag.

Men ellers vil jeg da sige, at det er godt at få markeret, hvad der er blevet konsekvenserne af det, man har kaldt første del af pensionsreformen her fra socialdemokratiets side, for det smager jo ikke særlig meget af pensionsreform, det, der er kommet ud af det. Vi glæder os selvfølgelig også til at komme i gang med de næste trin, hvis man kan forvente, at de i højere grad bliver udtryk for, at det bliver dem, der trænger mest, der kommer til at få nogle resultater.

Tove Jørgensen (DKP):

Jeg skal takke de få ordførere, der gik ind for forslaget, og beklage, at ikke flere ville være med til i hvert fald at vise vilje til at bedre på de fejl, der er konstateret.

DKPs forslag er meget beskedent. Det går simpelt hen ud på, at når de konkrete undersøgelser foreligger, må vi vise vilje til i hvert fald at rette fejlene og de virkninger, som ændringen af betingelserne for udbetaling af pension får – ikke mindst som følge af de ændringer, der er sket efter SV-regeringens dannelse.

Ministeren siger, at der er tale om et lille skridt. Ja men det blev der jo ikke sagt, da vi lavede loven. Da blev der netop slået på stortromme for, at nu kom første led af pensionsreformen, og det ville være en stor social forandring. Det stod statsministeren og sagde her fra folketingets talerstol. Efter at realiteterne har åbenbaret sig, er man jo blevet lidt mere beskedent i sin udtryksmåde omkring disse forhold.

Socialministerens indlæg var jo stort set en repetition af det notat, vi har modtaget i forbindelse med et samråd for nylig.

Vi mangler endnu svarene på en lang række spørgsmål, der er blevet stillet. Nogle af dem er blevet lovet os her i marts måned,

[Tove Jørgensen]

men de foreligger ikke endnu. Der var bl. a. spørgsmålet om, hvor mange i ejerboliger der modtager boligydelse. Svaret er blevet lovet os her i begyndelsen af marts måned.

De adværsler, der blev givet fra 6 partiers repræsentanter i socialudvalget, og som vi gav udtryk for i betænkningen til pensionsreformen, har vist sig at holde stik. Det var forkert at tage boligydelsen bort fra boligministeriet og tage den ud af boligsikringslovgivningen. Det var forkert at forringe beregningsgrundlaget, især at fjerne de særlig lempelige pensionistregler. Det var forkert at anvende maksimumsgrænser, der lå lavere end huslejen i det almene boligbyggeri, og det var forkert kun at anvende et værelseskriterium uden arealkriterium samtidig. Det sidste har ministeren lovet at ændre, når boligregistret foreligger. Det ville være interessant at vide, hvornår det bliver tilfældet. Det var meningen, det skulle være i slutningen af 1978.

Det var forkert at indregulere en tredjedel af pensionstillægget i grundbeløbet, så det blev de bedst stillede pensionister, der fik de største forhøjelser. Havde man fulgt det alternative forslag, så havde de ringest stillede pensionister og pensionister med små ekstra indtægter fået mest, og ved at forhøje den fradragsfri grænse, som vi foreslog, for mindre indtægter ved beregningen af pensionstillægget så ville de virkninger, som vi nu er blevet vidne til, ikke være indtrådt.

Men især var det forkasteligt, at man efter reformens vedtagelse forringede skattereglerne for pensionisterne, så deres personfradrag blev forringet, for det betød, at mens man gav pensionisterne forhøjelse med den ene hånd, så tog man den med den anden, og det gjorde man især fra ægtefællerne, som netop skulle tilnærmes de enlige. Det skulle være første trin henimod, at ægtefæller og enlige skulle have det samme beløb. Det forhindrer man faktisk ved samtidig at lave om på skattereglerne.

Der er to ting, der har betydning i forbindelse med skattereglerne. Når man overfører flere og flere områder til kommunal finansiering, giver det et øget skattetryk for pensionisterne, fordi kommunalbeskatningen rammer dem hårdere end statsskatten. Vi ved fra notatet, at der er en generel stigning; i 1978 var den på 39,5 pct., den er i 1979 på 40,9 pct. Det vil sige, at der altså her er en stigning på

1,4 pct. Og så er der, som jeg nævnte før, de ændrede fradrag. Det vil sige, at det er et større beløb, der beskattes. Her er det især ganske små ekstrairndtægter, der kommer til at rammes urimelig hårdt, fordi de beskattes, når indtægten når op over denne lavere grænse.

Der er ikke helt sammenhæng i notatet i de tal, der stilles op. I bilag 1 på side 2 er der et skøn over den reelle købekraft. I 1979 skønnes der for samfichte at være en stigning på 6,2 pct., for enlige er den på 3,6 pct. Men der er ikke taget hensyn til skattestigningerne, som modvirker denne reelle stigning i købekraft, og der er ikke taget hensyn til, at beregningen af boligydelsen foregår på et andet beregningsgrundlag end det, der ville have været gældende, hvis de gamle boligsikringsregler med de lempelige pensionistvilkår – regnet frem til nu – havde været gældende.

Man siger udtrykkelig i notatet, at man bruger det samme beregningsgrundlag, som man bruger for boligydelsen, i sammenligningen, og det giver altså nogle mindre forskelle, end det ellers ville være tilfældet. Derfor er de tal, der er opstillet i notatet, ikke sammenlignelige, det er ikke de reelle forhold, der således beskrives.

Jeg vil lige slå fast, at de indgreb, der i de kommende dage foretages over for den fri forhandlingsret, det er ikke kun et overgreb på LO og tjenestemænd og funktionærer, det er et angreb på den overvejende del af befolkningen, for LO- og FTF-områderne, det er ca. 1,5 million mennesker, pensionister og efterlønsmodtagere, det er ca. 1 million, og så er der deres børn, så er vi næsten oppe på 3–4 millioner mennesker ud af en samlet befolkning på 5 millioner, og alle disse grupper bliver direkte eller indirekte ramt, når man spiller arbejdsgivernes spil i folkettinget. Det er urigtigt, at det er af hensyn til samfundet, man griber ind. Det er til fordel for en lille privilegeret gruppe, som fortsat får lov til at nyde frugterne af andres arbejdsindsats.

Pensionisternes vilkår er også afhængige af udviklingen på arbejdsmarkedet. Hovedparten af dem er tidligere lønarbejdere, og derfor er de en del af arbejderklassen. Det er dér, socialdemokratiet svigter gennem sit samarbejde med arbejdsgiverne og højrekræfterne i dansk politik, og det rammer pensionisterne. Jeg vil godt sige til hr. Albertsen, at når han siger, at klagerne fra pen-

[Tove Jørgensen]

sionisterne er få og de er blevet rettet, så er det ikke rigtigt. Der har været masser af klager, der har været masser af konkrete tilfælde. Her må man tage i betragtning, at i almindelighed er pensionister ikke den gruppe i befolkningen, der klager mest. Men der har selv i hr. Albertsens eget blad, Aktuelt, været en række konkrete eksempler på indtægtsnedgange i forbindelse med det, der skulle være en fremgang i forhold til tidligere, en reform og ikke kun en lille justering.

Derfor skal jeg også beklage, at flere andre ordførere, det gælder selvfølgelig især højrefløjen, ikke har ønsket bare at vise den vilje, der ligger i kommunisternes forslag. Finder vi nogle urimelige konkrete ting, så er vi villige til at rette dem og i hvert fald bruge det øgede skatteprovenu, der kommer som følge af den forøgede pensionsbeskatning, til at udbedre nogle af skaderne.

Det er da rigtigt, som fru Lilli Gyldenkilde siger, at nu gælder det næste led af pensionsreformen, men jeg synes ikke, det er tilstrækkeligt. Tidligere har socialministeren udtalt i radioen, at måske var der sket nogle fejl, det var der bare ikke noget at gøre ved, for næste gang så hed det 1982. Det er jo et politisk valg. Man kunne jo, som kommunisterne flere gang har foreslået, indføre en indtægtsbegrænsning af pensionerne; så ville der være et merprovenu til rådighed, som vi kunne give til de dårligst stillede pensionister.

Jeg vil sige til hr. Tyroll, der gerne ville have en forklaring på indtægtstilbagegangen, at jeg forudsætter, at vi i udvalget kan bruge dette forslag til en række spørgsmål om de virkninger, der er konstateret. Vi har i mange tilfælde fået at vide, der var tale om enkelttilfælde, men de enkelttilfælde er så mange, så det er nødvendigt, at vi får helt klarlagt: hvem er det, der har fået gavn af den milliard kroner, vi bruger, og hvem er det, der ikke har fået det?

Albertsen (S):

Når man lytter til fru Tove Jørgensen – og det er jo vores pligt at gøre det – så må man få det indtryk, at det, vi taler om her, er en gruppe borgere i dette land, som nærmest er præget af elendighedernes elendighed, hvor alt er fortvivlelse og sortmaleri, og at utilfredshed er det, der karakteriserer de 800.000 mennesker, som det drejer sig om. Fru Tove

Jørgensen ved forhåbentlig lige så vel som vi andre, at herom er der ikke tale. Det, vi har her som udgangspunkt for debatten, er jo, at der er realiseret en reform, som betyder en reel forøgelse af udgifterne til den gruppe, det drejer sig om, på godt og vel 5 pct. af det, der hidindtil var anvendt til denne gruppe, altså en generel forbedring på 5 pct. fordelt på forskellige kategorier.

Jeg bliver nødt til her at nævne nogle tal, som har relation til et arbejdsområde, hvor jeg har et særligt ansvar. Vi har i den kommune, hvor jeg har med tingene at gøre, 25.000 pensionister. Vi har tilstillet hver enkelt pensionist et materiale, en orientering om pensionistens muligheder, og direkte opfordret hver pensionist til at reagere, hvis der var problemer. Jeg har daglig i en måned spurgt de mennesker, der administrerer disse ting, om, hvilke tilfælde man var blevet konfronteret med. Tilfældene er overordentlig få, og i langt de fleste tilfælde er problemerne klarlagt på en forstandig måde. Den gruppe mennesker, der her er tale om, har følt og oplevet på deres krop betydelige forbedringer standardmæssigt, boligmæssigt, sundhedsmæssigt og næsten i enhver henseende.

Det, vi har gjort ved reformen her, er et fremskridt. Det kan man karakterisere som stort eller lille, men på et tidspunkt, hvor man i øvrigt må sige over for den øvrige del af befolkningen, at resignation og tilbageholdenhed er nødvendig, er der for den gruppe, vi her taler om, trods alt ydet en særlig indsats, hvilket nogle stykker af os føler en særlig glæde over. Dette skal ikke og må ikke fremstå nu bagefter, som om vi nærmest har taget noget fra de fleste af dem. Fru Tove Jørgensen ved eller burde vide, at dette er ikke tilfældet.

Vi må helt klart afvise den holdning, der her er givet udtryk for.

Tove Jørgensen (DKP):

Jeg skal lige minde hr. Albertsen om, hvad det egentlig er, vi taler om i denne forbindelse. Vi taler om, at pensionisterne skulle have første trin af en pensionreform. Vi vedtog en lov – ja, jeg var ikke med, men folketinget vedtog en lov – i 1970 om den sociale pensionsfond. Vi har over vores skatter hvert år betalt 2 pct. af vores skattepligtige indtægter til denne sociale pensionsfond, og vi betaler i

[Tove Jørgensen]

øjeblikket 3 mia kr. om året over vore skatter. De skulle allerede være påbegyndt udbetalt i 1976, men det blev udsat til 1979. Dengang loven blev lavet, da lovede man, at de skulle komme de nuværende pensionister til gode og ikke pensionister engang ude i fremtiden, det skulle være dem, der var pensionister i dag.

Man bruger kun 1,5 pct. af restrenten af det beløb, der nu er ophobet. Der er ifølge de bemærkninger, der i sin tid var til lovforslaget, 19 mia kr. i fonden. Oprindeligt havde man regnet med, at man skulle bruge 4 pct. af restrenten.

I notatet viser man nogle tal for, hvor meget pensionerne er steget; man taler om brugerpriserne i forhold til pensionen, men der er ikke nogen beregninger over, hvad skattestigningen egentlig har været i samme periode. Det har jo netop været den periode, hvor vi har overført så mange af udgifterne til kommunerne – og dermed skattestigninger til pensionisterne.

Der har været tale om efterslæb for pensionisterne på over 10 pct. i de seneste år. Ved alle forslag, der er kommet frem i folketinget, er der blevet henvist til, at nu kom der snart første led af pensionsreformen, og så ville alle disse problemer blive løst, derfor var der ingen grund til at komme med de forskellige supplements, som bl. a. kommunisterne har foreslået. En 10 pct.s forhøjelse i sin tid kunne være gennemført, hvis socialdemokratiet ville have været med.

Hele tiden blev der henvist til, at nu fik vi denne pensionsreform, og så ville problemerne blive løst. Der er jo ikke tale om nogen reelle forbedringer. Der er tale om en lille regulering, der lapper lidt på det og ikke engang svarer til efterslæbet. Der er en gruppe pensionister, der er blevet direkte dårligere stillet, og man har ikke løst de afgørende problemer omkring bolig og skat for en stor gruppe af pensionister, specielt i forbindelse med skift af bolig til en bedre bolig end den, de har i dag. De problemer er ikke løst, og det er det, jeg har villet fremhæve.

Det mindste, man i hvert fald kan gøre, er at sikre, at hvis der er nogle, der direkte har fået forringelser som følge af pensionsreformen, så bør vi rette det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Melchior):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om revision af lov om social bistand [af Yvonne Herløv Andersen (CD) og Melchior (CD)].

(Beslutningsforslag nr. B 76. Fremsat 8/2 79).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Erling Jensen):

I det foreliggende forslag til folketingsbeslutning opfordres regeringen til at foretage en revision af lov om social bistand. Baggrunden for dette forslag fremgår af bemærkningerne, som dels henviser til, at det skøn, der efter loven skal udøves, bliver meget forskelligt i samme sag, alt efter hvor brugerne befinder sig geografisk, dels henviser til, at ankeinstanserne skulle være sandet til i sager. Endelig opfordres til, at der indføres en minimumsgrænse for kontante ydelser i loven.

Må jeg til det første sige, at det jo efter bistandsloven netop er et helt afgørende princip, at der skal ske en individuel skønmæssig vurdering af den enkelte klients situation. Dette betyder, at der i den lokale socialforvaltning skal ske en vurdering af netop denne klients situation. Denne vurdering sker efter retningslinjer fastsat i loven og de dertil hørende cirkulærer m. v., således at det skøn, der udøves af socialforvaltningerne, på den ene side kan tage hensyn til lokale forhold og den enkelte klients faktiske situation og på den anden side må ligge inden for lovens og cirkulærernes rammer.